

A szécsényi Helytörténeti Múzeum baráti köre

A Nógrád megyei Múzeumi Szervezet új intézményeként 1975. április 29-én nyitotta meg kapuit a Helytörténeti Múzeum Szécsényben. Otthont az egykori Forgách kastély adott számára. Az erősen elhanyagolt állapotú XVIII. századi barokk műemléket hosszú és igen költséges munkával a megyei tanács újította fel és adta át a múzeumot szerető embereknek. A kastélyban két állandó kiállítás — Vadászat, vadgazdálkodás (a Magyar Mezőgazdasági Múzeum rendezésében) és Nógrád megye régészete —, s több időszak, elsősorban képzőművészeti kiállítás várja a látogatókat.

Ebben a múzeumban kezdődött meg a baráti kör szervezése. Úgy véltük, a helybeliek érdeklődése, igénye egy ilyen társadalmi kör iránt elegendő alap annak létrehozására. Tanulmányoztuk más, hasonló jellegű körök életét, működési szabályzatát, programját. Eközben jött segítségünkre a véletlen, és mint később kiderült, egyúttal a szerencse is. A Magyar Mezőgazdasági Múzeum Baráti Körének szervezője (az azóta elhunyt, jóemlékeztető *Mikes József*) felkereste a múzeumot és együttműködésre hívott bennünket. Szécsény híres a mezőgazdaságáról, évszázados múltira visszatekintő mezőváros, a mezőgazdasági termelésnek, oktatásnak hosszú és nemcsak hagyományai vannak itt, és egyrészt ebből a szempontból láttuk indokoltnak a csatlakozást. Másrészt arra is kellett gondolnunk, hogy így jelentős segítséget kapunk a működés beindítására, programjaink megszervezésére és anyagi kiadásaink támogatására. (Mindezek mellett tartalmában megőrizzük helytörténeti jellegünket is!)

1977. január 31-én gyűlt össze az alakuló közgyűlés, ahol képviseltette magát a Mezőgazdasági Múzeum Baráti Körének Országos Elnöksége és a Nógrád megyei Múzeumi Szervezet is. A szervezeti szabályzat ismertetése után a tagság vezetőséget és számvizsgáló bizottságot választott. (Elnöke a II. Rákóczi Ferenc Mg. Tsz-t irányító *Boros Béla*, titkára a múzeum igazgatója, a gazdasági ügyek intézője pedig *Horváth Béláné* lett.) A közgyűlésre óvatossággal tekintve szerint 50–60 embert vártunk és így igazán kényelmetlen helyzetbe kerültünk, amikor már a századik széklet kellett bevinnünk a terembe. Az érdeklődés valamennyiünket meglepett és egyúttal meggyőződött arról, hogy elképzelésünk helyes volt: igenis jelentős igény mutatkozik ennek a társadalmi közösségnek a léte.

Első lépésként valamennyi tagunkat elláttuk igazolvánnyal. Ízléses, zöld műanyagborítású igazolványt kaptak mindazok, akik a jelentkezési lapot, fényképet és az éves tagdíjat — felnőtteknek 36 Ft, diákoknak 12 Ft — beadták. Az igazolvány birtokában díjtalanul látogathatják a Mezőgazdasági Múzeum kiállításait, s a megyei múzeumigazgatóság által kiadott betétlap segítségével hasonló módon a megye múzeumait és kiállítóhelyeit.

Rövid idő alatt sikerült elérnünk a 150-es taglétszámot. Jelenleg már 214-en vagyunk! Tagságunk összetétele rendkívül vegyes, valamennyi korosztály és réteg képviselve van, az általános iskolásoktól a nyugdíjasokig. Az országgyűlési képviselő, a gyárigazgató, a pedagógus éppúgy tagja a körnek, mint az ÁFÉSZ szocialista brigádja, építőipari segédmunkás, állatorvos stb. Valamennyiük közös ismerve: szeretik szülőföldjüket, ezt a girbe-görbe Palócországot, szeretik Szécsényt, magukénak érzik és vallják a múzeumot.

A baráti kör munkaterv és gazdasági költségvetés alapján tevékenykedik. 1977. évi programja igen változatos volt. Az agrártörténeti előadásokat a Mezőgazdasági Múzeum segítségével szerveztük, filmvetítéseket láthattak stb. A múzeum valamennyi rendezvényére, kiállítására névre szólóan meghívtuk őket. **Kiemelkedő rendezvényünk volt az 1977. májusában szervezett autóbussz-kirándulás, amelyen csaknem 90-en vettek részt.** A cél: Nógrád megye irodalmi emlékhelyeinek meglátogatása volt. Utunk

során felkerestük Csesztvén *Madách Imre* kúriáját, Balassagyarmaton a Palóc Múzeumot és a Madách, Mikszáth emlékszozákat. Következő állomásunk Horpács volt, ahol *Mikszáth* emléke előtt tisztelegtünk, végül pedig megmásztuk Nógrád várát. Több esetben vettünk részt az országos baráti kör rendezvényein, képviseltettük magunkat 1977. áprilisában a Mezőgazdasági Múzeum Baráti Köre küldöttértekezletén. Tagjaink közül többen részt vettek tanulmányutakon Csehszlovákiában és Leningrádban.

Októberben volt a legtöbb rendezvényünk. Kiállítást rendeztünk a tagság által gyűjtött-ajándékozott tárgyakból, dokumentumokból. A Baráti Kör egyik alapvető feladata éppen az, hogy gyűjtő, leletbejelentő munkával segítse a múzeum munkáját. A tagok által gyűjtött anyagok elsősorban családi eredetűek, a sajtójukat hozták el, és számos esetben felhívták figyelmünket: X. Y-nál van néhány szép bútor, Z-ék elköltöznék, régi iparos család, érdemes lenne kimenni hozzájuk stb. Ugyancsak ebben a hónapban rendeztük meg az első múzeumi vetélkedőt is a helyi középiskolások számára a szülőföld ismeretéből. Noha az első rendezvény „betegségek” láthatók voltak, összességében jól és hasznosan szórakoztak a résztvevők. Jutalmul — stílszerűen — sok szép múzeumi műtárgymásolat, poster stb. közül választhattak.

Október 30-án volt az első beszámoló közgyűlésünk. Ezen a vezetőség számot adott az eltelt időszak eseményeiről, problémáiról, majd a tagság elé terjesztette az 1978-as munkatervet. Elhangzott jónéhány ötlet, javaslat. Az egyik felvetés nyomán kérdőívet küldtünk ki az év végén mindenkinek, hogy felmérjük elképzeléseiket, terveiket. A válaszok értékelése során derült ki, hogy a tagok nagy része aktívabban szeretne részt venni a kör munkájában. Ennek egyik formája lesz a Baráti Kör Klubja, amely minden hónap első hétfőjén tartja rendezvényét. Noha a klub programja kötetlen — beszélgetés, zenehallgatás stb. —, alkalmanként egy-egy előadás is elhangzik majd, de lesz házi hangverseny, filmvetítés, játék stb. is.

Az aktivitás fokozásának másik lehetősége a kiscsoportos foglalkozás. Az általános iskola felsőtagozatos és a középiskola tanulóiból létrehoztuk az ifjúsági csoportot. Ok külön vezetőséget választottak maguknak, saját munkatervük van, de ez nem zárja ki, hogy a felnőttek közös rendezvényein is részt vegyenek.

A másik csoport a Hazafias Népfronttal való együttműködésünk során jött létre. A községi szervezetben ugyanis működött egy honismereti csoport, több-kevesebb rendszerességgel. A községi titkár javaslatára a csoport egyesült a baráti körrel. Helyet kaptak a múzeumban, a Népfront továbbra is támogatja őket, sőt a községi tanács anyagi segítségével a krónikáírást is vállalták.

Megszerveztünk egy *műemlékvédelmi csoportot*. Feladatuk a nagyközségi és a járási műemlékek társadalmi felügyelete: azok állapota, rongálódások, károk — tehát általában a kevés számú, de nekünk nagyon értékes történeti emlékeink — állandó figyelése, óvása. A másik csoport egy országos felhíváshoz csatlakozik, amelyben az értékes természetű növények magvainak gyűjtésére szólítottak fel. E gyűjtőmunka iránymutatására, összefogására alakul meg az ún. *növényi génbank csoport*.

1978. évi terveink között szerepel még néprajzi előadássorozat, múzeumi vetélkedő az üzemek dolgozói között, kiállítás egy tagtársunk gyűjteményéből, gyalogtúra a közeli Szojka völgybe, kirándulás Rozsnyóra, társadalmi munka, valamint részvétel az Országos Elnökség által szervezett rendezvényeken, tanulmányi kirándulásokon stb.

Úgy látjuk, elértük azt az alaplétszámot, ami a folyamatos működéshez szükséges. Most már a tartalmi munka mélyítésén, színvonalának növelésén van a fő hangsúly. A csoport kiállta az első esztendő próbáját, igazi közösségéé válása most kezdődik. Bízunk benne, hogy sikerülni fog.

Praznovszky Mihály

